

DOORONTWIKKELING GROOTSCHALIG BRANDWEEROPTREDEN

Visie 2.0



DOORONTWIKKELING GROOTSCHALIG BRANDWEEROPTREDEN

Visie 2.0

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

Scenario: actueel en toekomst

Samenvatting

1 Inleiding

- 1.1 Doelstelling
- 1.2 Aanleiding actualisatie
- 1.3 Actualisering van de visie
- 1.4 Leeswijzer

2 Uitgangspunten

- 2.1 Afspraken Raad van Brandweercommandanten
- 2.2 Beleidslijn Ministerie Justitie en Veiligheid
- 2.3 Basisbrandweezorg, grootschalig optreden en specialismen
- 2.4 Regionaal en interregionaal grootschalig optreden
- 2.5 Visie op grootschalig brandweeroptreden
- 2.6 Veerkracht

3 Grootschalig brandweeroptreden in de praktijk

- 3.1 Basisscenario's en risico's
- 3.2 Basisbehoeften
- 3.3 Peloton basis brandweezorg
- 3.4 Peloton grootschalige watervoorziening
- 3.5 Peloton redding en technische hulpverlening
- 3.6 Peloton natuurbrandbestrijding
- 3.7 Peloton specialistische blussing
- 3.8 Peloton logistiek en ondersteuning

4 Processen grootschalig brandweeroptreden

- 1.1 Brandweerprocessen
- 4.2 Maximaal opgeschaalde situatie
- 4.3 Leiding en coördinatie
 - 4.3.1 Brandweeractiecentrum
 - 4.3.2 Uitgangstellingen
 - 4.3.3 Veiligheidsfunctionarissen
 - 4.3.4 Logistiek

5 Aandachtspunten bij operationaliseren

- 5.1 Fasen
- 5.2 Opschaling vanuit basiszorg
- 5.3 Opschaling vanuit bijstandsvraag
- 5.4 Gelijktijdigheid
- 5.5 Uitrustijd grootschalige brandweereenheden

- 5.6 Verplaatsingsmodel
- 5.7 Restdekking
- 5.8 Aflossing
- 5.9 Afschaling
- 5.10 Nazorg en evaluatie
- 5.11 Verbindingen

5 Implementatie en beheer

- 5.1 Implementatie
- 5.2 Beheer

VOORWOORD

Voor u ligt de geactualiseerde versie van onze visie op grootschalig brandweeroptreden. Collega's vanuit het gehele land hebben meegedacht en -gewerkt aan deze vernieuwing. De visie doet recht aan de verscheidenheid in Nederland. Er is ruimte voor het toepassen van maatregelen die zijn gebaseerd op het eigen regionaal risicoprofiel, maar de basis voor grootschalig - gezamenlijk – optreden, zoals beschreven in deze visie is overal in Nederland hetzelfde. Het werken met deze visie is voor iedereen gelijk. En zo hoort het ook.

We weten immers dat incidenten niet ophouden bij regionale of landelijke grenzen. Het aantal grote branden blijkt nog steeds toe te nemen. Wij hebben elkaars hulp nodig om dit soort grote incidenten te bestrijden en erger te voorkomen. Dan is een uniforme werkwijze die outputgericht is van wezenlijk belang.

We kunnen met vertrouwen de toekomst tegemoet zien. Ook als vraagstukken in de samenleving daar om vragen; onder het motto 'Samen grensverleggend'. Ik wens de regio's veel succes bij de (verdere) implementatie en spreek de verwachting uit dat dit dynamische visiedocument daar zeker bij helpt.

Stephan Wevers,
Voorzitter Raad van Brandweercommandanten en Brandweer Nederland

SCENARIO ACTUEEL

Om 05.27 uur ontvangt de brandweer een eerste melding van een brand onder in een groot flatgebouw, waarna twee tankautosputten, een hoogwerker en de Officier van Dienst (OvD) worden gealarmeerd. Aanrijdend wordt vanuit de meldkamer nadere informatie met de eenheden gedeeld: er zou een uitslaande brand zijn in een winkel op de begane grond en boven de winkel is een seniorenflat ("bejaardenflat") gesitueerd. Om 05.34 uur zijn de eerste brandweereenheden ter plaatse; zij treffen een uitslaande brand aan in een warehouse op de begane grond van een groot flatgebouw. Verschillende bewoners, met name van de vijfde (bovenste) verdieping, proberen de aandacht van de brandweer te trekken door vanaf hun balkons of uit hun kamer te schreeuwen en met lampen en doeken te zwaaien. Enkele minuten later komen er op de meldkamer telefonische meldingen binnen van bewoners die aangeven dat hun appartement onder rook staat en zij geen kant op kunnen. Ook zijn er net twee politieagenten bij het centrale trappenhuis naar buiten gekomen, met de mededeling dat zij niet verder naar binnen kunnen omdat de flat vol rook staat. Daarop schakelt de 110 direct op naar 'grote brand'. De OvD, die aanrijdend nog extra informatie krijgt dat de achterzijde van de flat 'tot aan de bovenste verdieping' in brand staat, schakelt door naar 'zeer grote brand'.

Het is duidelijk dat dit incident veel brandweercapaciteit gaat vergen, en daarop wordt door de Hoofdofficier van Dienst (HOvD) om 06.04 uur opgeschaald naar een compagniesinzet. Een tweede brandweerpeloton en ondersteuningspeloton worden opgeroepen om te assisteren bij de ontruiming en redding. Het tweede peloton is vanwege tijdsdruk niet via een Uitgangsstelling (UGS) maar direct ter plaatse gekomen en is ingezet ter vergroting van de ontruimingscapaciteit. Dit is gebeurd door bevelvoerders van het 1^e en 2^e peloton te koppelen, waardoor het lopende proces zonder onderbreking kon doorgaan. Even voor half zeven blijkt er nog meer capaciteit nodig te zijn: het is een groot gebouw en

enorm zwaar werk om slachtoffers naar beneden te dragen. Om 06.39 uur wordt daarom een aanvraag gedaan voor een tweede compagnie uit een buurregio. Deze regio heeft de visie GBO doorgevoerd en kent geen compagnie meer. De centralisten improviseren daarop twee basispelotons die met een HoVD uitrukken richting een uitgaande UGS. Na verzamelen op de uitgaande UGS vertrekken de beide pelotons naar de UGS aan de rand van het inzetgebied alwaar de bevelsuitgifte ook nog enige tijd in beslag neemt. De tweede compagnie wordt uiteindelijk vanaf ongeveer 08.00 uur ingezet voor (na)verkenning. De brand is dan inmiddels nagenoeg uit.

Bij dit incident zijn uiteindelijk tientallen, deels niet-zelfredzame, mensen door de brandweer gered. Ongeveer 20 mensen worden naar ziekenhuizen in de omgeving vervoerd. Enkele bewoners zijn er ernstig aan toe. In de weken na de brand overlijden enkele bewoners aan de gevolgen van de brand.

Bovenstaande betreft een fictief incident, maar is ontleend aan diverse recente grote incidenten waar grootschalig brandweeroptreden is toegepast. Het blijkt vanuit landelijk perspectief met regelmaat noodzakelijk om grootschalig brandweeroptreden toe te passen voor redding en ontruiming bij brand in grote woon- en zorggebouwen. En waarbij gewerkt is met de inmiddels verouderde leidraad Brandweercapaciteit.

SCENARIO TOEKOMST

Om 05.27 uur ontvangt de brandweer de eerste melding van een brand onder in een groot flatgebouw, waarna twee tankautospuiten, een hoogwerker en de Officier van Dienst (OvD) worden gealarmeerd. Aanrijdend wordt vanuit de meldkamer nadere informatie met de eenheden gedeeld: er zou een uitslaande brand zijn in een winkel op de begane grond en boven de winkel is een seniorenflat ("bejaardenflat") gesitueerd. Om 05.34 uur zijn de eerste brandweereenheden ter plaatse; zij treffen een uitslaande brand aan in een warehouse op de begane grond van een groot flatgebouw. Verschillende bewoners, met name van de vijfde (bovenste) verdieping, proberen de aandacht van de brandweer te trekken door vanaf hun balkons of uit hun kamer te schreeuwen en met lampen en doeken te zwaaien. Enkele minuten later komen er op de meldkamer telefonische meldingen binnen van bewoners die aangeven dat hun appartement onder de rook staat en zij geen kant op kunnen. Ook zijn er net twee politieagenten bij het centrale trappenhuis naar buiten gekomen, met de mededeling dat zij niet verder naar binnen kunnen vanwege de rook. Daarop schaalde de 110 direct op naar 'zeer grote brand'. De OvD, die aanrijdend nog extra informatie krijgt dat de achterzijde van de flat 'tot aan de bovenste verdieping' in brand staat, schaalde op met een tweede peloton brandbestrijding (PEL200) en een peloton grootschalige watervoorziening (PEL500) met GRIP 1.

Het is de Taakcommandant (gealarmeerd bij zeer grote brand) duidelijk dat dit incident veel brandweercapaciteit gaat vergen en daarop wordt door de om 06.04 uur opgeschaald met een derde peloton brandbestrijding (PEL 300) en een peloton logistiek en ondersteuning (PEL900). Het tweede peloton is op aangeven van de PC100 niet via een uitgangstelling (UGS) gereden maar direct ter plaatse gekomen en is ingezet ter vergroting van de ontruimingscapaciteit. De Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) heeft twee meetploegen en de meetplanleider gealarmeerd voor diverse metingen en het in kaart

brenge van het effectgebied. Ondertussen stemmen de pelotonscommandanten 100, 200, 500, 900 en de Taakcommandant (TC) de taken af in het toegewezen OD-NET, waardoor de inzet zonder onderbreking door gaat. Ondertussen alarmeert de TC een 4e peloton brandbestrijding (PEL400) en maakt GRIP 2 omdat er sprake is van een grote rookkolom die over de stad strekt en er wordt ingezet op grootschalige ontruiming van de flat en omgeving. De meldkamer alarmeert, na snelle afstemming met de Algemeen Commandant Brandweer (AC-B) een externe peloton uit naastgelegen Veiligheidsregio's. Vanwege de grootte van de brand laat de AC-B ook het brandweer actiecentrum (BAC) alarmeren om de restdekking en later de aflossing te coördineren. Iets voor 7.00 uur meldde de pelotonscommandant (PC 400) zich bij de TC in het OD-NET voor een eerste Situatierapport (SITRAP). Na verzamelen in de eigen regio vertrekt PEL400 onder politiebegeleiding naar de UGS aan de rand van het inzetgebied waar ze worden opgevangen door de Coördinator Uitgangstelling (CUGS). PC400 is vooruit gereden en meldt zich direct bij de TC voor zijn bevelsuitgifte.

Alle pelotons worden uiteindelijk de gehele ochtend ingezet. Aan het einde van de ochtend wordt 'Brand meester' gegeven en het incident afgeschaald. De TC heeft met de AC-B afgestemd dat alleen PEL100 en PEL900 blijven staan en worden afgelost. De overige pelotons kunnen terug naar huis. Het BAC heeft er voor gezorgd dat de nieuwe eenheden voor PEL100 zich om 12.00 uur melden op de UGS bij de centrale UGS. Niet veel later worden ook de PC100, PC900 en TC afgelost. Voor vertrek heeft de PC900 voor alle eenheden een lunch geregeld in de nabij gelegen brandweerkazerne.

Dit betreft een toekomstig fictief incident, waarbij de Visie GBO is gehanteerd.

SAMENVATTING

Grootschalig optreden bij rampen was in de vorige eeuw de taak van de bescherming burgerbevolking (BB). Pas in 1985, toen de BB werd opgeheven en er een brandweerwet en rampenwet kwam, kwam deze taak grotendeels bij de brandweer te liggen.

Vanaf dat moment ontwikkelde de brandweer grootschalige responseenheden met behulp van Rijksmateriaal en Rijksmiddelen waarbij het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BiZa) systeemverantwoordelijk was. De standaard samengestelde brandweercompagnie was hierbij dé grootschalige eenheid voor grootschalig optreden, waarbij er vanaf 1996 gewerkt werd met de Leidraad Brandweercompagnie. Na ruim 15 jaar volgens dit model te hebben gewerkt werd de compagnie meer en meer als te log en complex ervaren en daarmee niet langer passend. Er was behoefte aan meer vraaggestuurde opschaling en de daarbij behorende flexibiliteit in het veld.

In 2012 werd met de visie Grootschalig Brandweeroptreden (GBO) invulling gegeven aan die behoefte. Hierin werden vooraf geformeerde pelotons beschreven die vraaggericht konden worden ingezet bij grootschalige incidenten. Doel was om te voldoen aan maatwerk bij grootschalige incidenten.

Vanuit diezelfde gedachte ontwikkelde het landelijke Programma 'Samen werken aan grootschalig en Specialistisch brandweeroptreden Brandweer Nederland' (GBO-SO) zich binnen Brandweer Nederland. Landelijke specialismen werden ontwikkeld en er ontstond behoefte om de visie Grootschalig Brandweer Optreden zes jaar na vaststelling te actualiseren, verder te implementeren en te zorgen voor borging voor de toekomst. De nu voorliggende visie GBO 2.0 is hiervan het resultaat.

De visie GBO 2.0 borduurt voort op het gedachtegoed van de eerste visie uit 2012 waarbij de uitgangspunten en achterliggende theorie van de sturingsdriehoek leidend zijn gebleven. Er is gekeken welke zaken niet

langer actueel waren en welke onderdelen, op basis van ervaringen uit de praktijk, aanpassing vereisten. Er is daarnaast een helder onderscheid gemaakt tussen grootschalig brandweeroptreden aan de ene kant (massa en capaciteit en meer van hetzelfde) en specialistisch brandweeroptreden (specialistische kennis, capaciteit en materiaal) aan de andere kant. Tenslotte bouwt de visie voort op wat er al is en er is vooruit gekeken naar toekomstige (maatschappelijke) ontwikkelingen.

De belangrijkste wijziging in de visie 2.0 is dat de operationele prestatie die een peloton levert (de output) leidend is geworden en niet langer de vorm, omvang of samenstelling van het peloton. Daarmee kan er, zowel in bijstandsvraag als levering, nog meer vraaggestuurd en flexibel worden gewerkt zonder dat de prestatie die het peloton levert, verandert.

'Grootschalig brandweeroptreden is geen uniek fenomeen, maar wordt jaarlijks ongeveer 300 keer per jaar opgestart'

(Cijfers brandweeracademie 2016,2017)

Bij een flexibele werkwijze is het belang van eenduidige taal, definities, rolvastheid van functionarissen en vasthouden aan structuren groot. Ervaringen uit de praktijk laten zien dat wanneer er dezelfde taal wordt gesproken - denk aan benamingen voor pelotons, de leidinggevende structuur en de afstemming met de meldkamer - incidenten beter worden afgehandeld. Ook hier is in de visie 2.0 extra aandacht aan besteed door verbinding te leggen met onder andere het Landelijk Kader Fleetmap Brandweer (LKF-B) en het duiden van de verschillende leidinggevende functies tijdens grootschalig brandweeroptreden.

Tot slot is er bijzondere aandacht voor implementatie en borging van de visie, iets wat minstens zo belangrijk is als de visie zelf.

1 INLEIDING

De brandweer wil zich ontwikkelen van een aanbod-gerichte organisatie (wat we hebben aan materieel, laten we ook ter plaatse komen) naar een vraaggestuurde organisatie (wat is nodig en waar halen we het snel vandaan). Deze veranderende filosofie is in 2012 ingezet met de eerste visie Grootschalig Brandweeroptreden (GBO). Hiermee werd, naast een veranderende filosofie, ook ingespeeld op een aantal knelpunten die in de pelotons- en compagnieënstructuur werd ervaren.

Deze veranderende filosofie betekende dat de samenstelling van pelotons en compagnieën op basis van de voormalige Leidraad Brandweercompagnie niet langer leidend waren. De visie GBO 2012-2016 verving de Leidraad Brandweercompagnie waar de brandweer jarenlang mee gewerkt had. De belangrijkste doelstellingen van de visie destijds waren het omschrijven en uitwerken van standaard eenheden en het formuleren van kwaliteitscriteria voor deze eenheden.

Met de visie Grootschalig Brandweeroptreden gaf men invulling aan artikel 10, lid d en lid h van de Wet veiligheidsregio's, waarin sprake is van de volgende taken van de brandweer in de veiligheidsregio:

- Lid d: het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.
- Lid h: het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materiaal.

1.1 Doelstelling

In het kort was de doelstelling van de visie op grootschalig brandweeroptreden:

- Omschrijf en werk de noodzakelijk standaard eenheden uit (voor coördinatievermogen en leiding, en voor massa en specialisatie).
- Formuleer in samenspraak met het brandweerveld de kwaliteitscriteria voor de gestandaardiseerde eenheden.
- Maak op basis van bovenstaande een globale geografische spreiding van de standaard eenheden over het land.

- Onderzoek welke behoefte er gebiedsgebonden is voor de inzet van standaard eenheden.
- Stel in samenspraak met het brandweerveld uitgangspunten op ten aanzien van gelijktijdigheid, restdekking en andere criteria die van invloed zijn op de aard en omvang van het noodzakelijke materieel.

Op termijn wilde men naar *'een standaardisatie vanuit de te leveren prestatie, met materieel als de meer flexibele component'*.

De visie Grootschalig Brandweeroptreden 2012-2016 werd in april 2012 vastgesteld door de RBC (destijds RRC) en diende als brondocument, bedoeld als inrichtingsmodel. Op basis van de visie werden regio's verzocht om verdere uitwerking in hun eigen organisatie te bewerkstelligen. Concreet betekent dit dat elke regio een aantal pelotons (de eenheden grootschalig brandweeroptreden) ingericht en inzet gereed moet hebben om (inter)regionale bijstand te verlenen bij een grootschalig incident.

1.2 Aanleiding actualisatie

Eind 2016 bleek dat veel regio's niet in staat waren geweest de visie (volledig) te implementeren. Redenen hiervoor waren onder andere capaciteitsgebrek, onvoldoende urgentiegevoel en de verschillende regionaliseringsdossiers waar regio's in deze periode mee te maken hadden.

Bovendien bleek de visie niet op alle punten even duidelijk en waren er ontwikkelingen gaande, die aanleiding gaven tot actualisatie van de in 2012 vastgestelde visie. Zo krijgen de landelijke specialismen (SO) steeds meer vorm, komen er door onderzoek nieuwe inzichten en zijn er in de regio's steeds meer ontwikkelingen die een directe relatie hebben met de wijze van bijstand die zij leveren bij een grootschalig incident. Kortom de wereld verandert voortdurend en het is noodzakelijk daarop in te spelen.

Bovenstaande heeft de (door de RBC gemandateerde) stuurgroep GBO-SO doen besluiten opdracht te geven de visie op Grootschalig Brandweeroptreden te actualiseren. Het programmateam GBO-SO is als 'opdrachtnemer' hier eind 2017 mee aan de slag gegaan.

Vanuit het land hebben diverse mensen meegedacht om de visie GBO te actualiseren. In veel regio's is de visie (deels) geïmplementeerd en was er de nodige ervaring met de beschreven werkwijze van GBO. Deze ervaringen zijn bij de regio's opgehaald om als input te kunnen dienen voor de visie GBO 2.0.

Onderzoek Brandweeracademie: Grootschalig brandweeroptreden

De brandweeracademie deed in 2017 onderzoek naar grootschalig brandweeroptreden in de praktijk. De hoofdvraag van dit onderzoek luidde: *'Wat zijn de kenmerken van grootschalig brandweeroptreden in 2016 in Nederland en bij welke incidenten vond dit plaats?'*

In dit verkennende onderzoek werden verschillende casussen verzameld en geanalyseerd. In totaal waren er in 2016 bijna 300 incidenten waarbij sprake was van grootschalig optreden. In de meeste gevallen (n=281) was er sprake van grootschalig brandweeroptreden bij brandbestrijding. In slechts een handjevol gevallen was er sprake van uitsluitend hulpverlening of incidenten met gevaarlijke stoffen.

Naast het totale aantal inzetten en de aard van de inzet is onderscheid gemaakt in het totaal aantal incidenten in de regio (291), het aantal keren dat bijstand is gevraagd door een regio (89) en het aantal keer dat bijstand is verleend door een regio (103).

Naast het aantal incidenten en de aard van de inzet geeft het onderzoek inzicht in opgeroepen pelotons (totaal 73) bovenop de eerste vier of meer tankautospuiten die organiek zijn ingestroomd. Het basispeloton werd het vaakst ingezet (33), gevolgd door Logistiek (17), natuurbrand (12), grootschalig water (9) en het Specialisme Technische Hulpverlening (2).

1.3 Actualisering van de visie

Er is gekozen voor 'actualisering' van de huidige visie. Er is geen totaal nieuwe visie bedacht. De eerder vastgestelde kaders en uitgangspunten zijn hetzelfde gebleven. De wijze waarop deze uitgangspunten (of theoretische onderbouwing) zijn vertaald naar de praktijk is wel veranderd. Dit komt enerzijds door ontwikkelingen zoals geschetst in de vorige paragraaf en het verder vormgeven van een vraaggerichte organisatie. En anderzijds omdat de brandweer in de praktijk tegen zaken aanliep waarvan er nu een mogelijkheid lag deze aan te passen of te verduidelijken.

Hoe is er te werk gegaan? Allereerst lag er al een enquête met resultaten over implementatie. Door een mail- en belronde is hier nog een verdiepingsslag op gemaakt. Vervolgens is er met vertegenwoordigers vanuit de PRIB districten op 14 en 15 maart 2018 een 24 uurssessie georganiseerd. Tijdens deze sessie is de visie doorgenomen en zijn er in verschillende gespreksronden ervaringen met grootschalig optreden uitgewisseld.

Na deze bijeenkomst is een eerste ruwe herziening geschreven die vervolgens is getoetst bij de deelnemers. Tussendoor zijn bij diverse regio's en districten nog verdiepende gesprekken gevoerd over de inhoud van de

visie en over de implementatie en beheer. Ten slotte is de visie voorgelegd aan de districtsvertegenwoordigers.

Dit alles heeft geleid tot de herziene visie die nu voorligt.

1.4 Leeswijzer

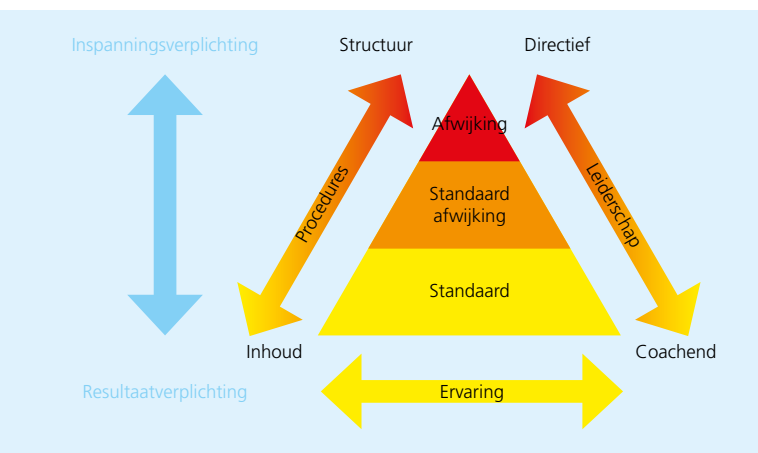
Hoofdstuk 2 van de visie geeft inzicht in de gehanteerde uitgangspunten. Hoofdstuk 3 geeft de uitwerking van de te leveren prestaties weer. Hoofdstuk 4 gaat in op de processen rond grootschalig optreden en de aansluiting met andere projecten en ontwikkelingen. Hoofdstuk 5 gaat in op implementatie en beheer van de visie.

Voor de leesbaarheid is gekozen om voor de term grootschalig brandweeroptreden de afkorting 'GBO' te gebruiken.

2 UITGANGSPUNTEN

De Raad van Brandweercommandanten heeft de volgende kaders gesteld voor de uitwerking:

- 1** Hanteer de geformuleerde visie op het grootschalig op treden van KPMG als kader voor de uitwerking van de opdracht. Dat betekent met name een omvorming van een aanbodgestuurde naar een vraaggestuurde organisatie.
- 2** Hanteer het door de lector Brandweerkunde geïntroduceerde model (sturingsdriehoek) als ordeningsmodel voor het organiseren van grootschalig optreden.



Figuur 1: Model sturingsdriehoek, Lectorale Rede, E. Oomes, 2006

- 3** Hanteer het risicoprofiel van de veiligheidsregio, onder meer de grondslag voor het beleidsplan van de veiligheidsregio, als basis voor de inventarisatie van risico's binnen een geografisch gebied.
- 4** Werk met tijdlijnen. Voor het verloop van scenario's wordt gewerkt met een tijdlijn. Die tijdlijn kent een periode tot een uur, een periode tot vier uur en periodes daarna, eveneens in eenheden van vier uur.

2.1 Afspraken Raad van Brandweercommandanten

Vanuit het gedachtegoed van de visie GBO om vanuit verschillende regio's in grootschalig verband te kunnen opereren, is het van belang dat tot op enig

niveau standaardisatie en harmonisatie plaatsvindt. Hierin dragen de regio's gezamenlijk een collectieve verantwoordelijkheid.

Tijdens de RBC vergadering van 18 september 2015 zette de RBC hiervoor een eerste stap, door het vaststellen van de minimale operationele prestaties die een regio **aan bijstand** moet kunnen leveren. Namelijk dat elke regio in staat moet zijn het volgende te kunnen leveren:

- Eén peloton basis brandweezorg;
- Eén peloton grootschalig watertransport;
- Eén peloton redding & technische hulpverlening (niet bedoeld STH).

Met de levering van deze pelotons wordt geen rekening gehouden met gelijktijdigheid. De pelotons moeten ingericht en beschikbaar zijn maar hoeven dus niet tegelijkertijd worden ingezet.

De RBC heeft de Programmaraad Incidentbestrijding gemandateerd voor nadere uitwerking.

De specialismen zijn ondergebracht bij specialistisch optreden (SO).

2.2 Beleidslijn Ministerie Justitie en Veiligheid

De door het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) ingezette beleidslijn is dat zij op hoofdlijnen regie willen voeren maar uitvoering aan het veld willen overlaten. Daarbij is een hard uitgangspunt dat de dekking van bijstand geborgd moet zijn. Het programma GBO-SO is een voorbeeld van de wijze waarop Brandweer Nederland dit wil oppakken. Het ministerie heeft daarin een faciliterende (lees: financierende) rol en draagt verantwoordelijkheid voor de wijze waarop het systeem functioneert. In dit kader wil JenV dat, zoals eerder al in de visie 2012-2016 gemeld, de 'oude' brandweercompagnieën ter discussie stellen en naar een meer risico gerelateerd en dus vraaggestuurde benadering gaan.

2.3 Basisbrandweezorg, grootschalig optreden en specialismen

In de Wet veiligheidsregio's en haar onderliggende besluiten en regelingen wordt de basisbrandweezorg beschreven. De basisbrandweezorg organiseert een slagkracht tot een maximum van drie tankautospuiten en één bijzonder voertuig onder leiding van een Officier van Dienst. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat een inzet met meer dan drie tankautospuiten grootschalig is en dan binnen het bereik van deze visie op Grootschalig Brandweeroptreden valt. De Officier van Dienst mag daaraan nog steeds leiding geven (hij mag immers tot vier tankautospuiten en een bijzonder voertuig aansturen) maar wordt dan pelotonscommandant. Daarnaast is er sprake van bredere opschaling. Deze visie op Grootschalig Brandweeroptreden is een inrichtingsplan voor het inrichten van de zaken die de basiszorg ontstijgen, zowel binnen als buiten de eigen regio. Een inrichtingsplan want het is geen gedetailleerde uitwerking. Het gaat om een gestandaardiseerde prestatie met materieel en personeel als een flexibele component.

Uitgangspunt bij de visie op Grootschalig Brandweeroptreden is het ontplooiën vanuit de beweging van hetgeen op dat moment gevraagd wordt. De basiszorgfaciliteiten worden opgeschaald naar grootschalig optreden dat op vele onderdelen 'meer van hetzelfde' biedt. Dat betekent ook dat er gemakkelijk aangesloten wordt bij bestaande structuren uit de basiszorg. Hetgeen tot minder extra oefeninspanningen voor grootschalig optreden leidt, in ieder geval voor basiseenheden. De kleinere eenheden (pelotons) zoals in deze visie geformuleerd dragen daaraan ook bij.

Naast de basisbrandweezorg en grootschalig optreden bestaan er landelijke specialismen. Specialismen kunnen worden omschreven als: 'landelijk georganiseerde eenheden, adviesgroepen en/ of specifieke kennis die bij een incident kunnen worden ingezet'. Op moment

van schrijven (juni 2018) zijn er vier specialismen landelijk in ontwikkeling waarvan er één (STH) daadwerkelijk volledig operationeel is. Deze kunnen worden opgeroepen voor incidenten waarbij bijzondere kennis, vaardigheden en materieel vereist zijn. In bijgaand figuur is de verhouding tussen basis, grootschalig en specialistisch optreden vereenvoudigd weergegeven. Deze visie richt zich op het regionale en interregionale grootschalig optreden waar er behoefte is aan werkcapaciteit, massa en 'meer van hetzelfde' van wat er op basisniveau reeds beschikbaar is. Grootschalig optreden kan zowel regionaal als interregionaal plaatsvinden, afhankelijk waar de eenheden die deelnemen aan de inzet vandaan komen.



In bijgaande figuur is tevens te zien hoe de drie lagen zich tot elkaar verhouden en hoe vanuit de sturingsdriehoek vaardigheden, procedures en kennis belangrijke componenten zijn. In hoofdstuk 3 worden de verschillende niveaus van basis, grootschalig en specialistisch optreden verder uitgelegd.

2.4 Regionaal en interregionaal grootschalig optreden

In principe is er geen verschil in wijze van optreden binnen of buiten de regio, wel verdient het de voorkeur om recht te doen aan de in deze visie geformuleerde uitgangspunten, uitkomsten van eerdere evaluaties en ervaringen bij het optreden binnen GBO. Als de werkwijze vanaf 'klein incident' conform de principes en uitgangspunten van GBO wordt uitgevoerd,

verlopen (inter)regionale inzetten eenduidiger, sneller en efficiënter en kan bij verdere opschaling beter aan de behoefte op plaats incident voldaan worden.

'Bij één op de drie grootschalige incidenten is sprake van interregionale inzet, waarbij eenheden of functionarissen van twee of meer regio's betrokken zijn. Dit onderstreept het belang van een unité de doctrine (ten aanzien van organisatie, gemeenschappelijke taal, commandovoering en verbindingstructuren). De landelijke basis van de visie GBO wordt nu verschillend geïnterpreteerd en uitgevoerd'. (Onderzoek brandweeracademie, 2018)

Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn: de (voorbereide) alarmering en beschikbare communicatiestructuur, de beschikbare leidinggevende structuur, de werkwijze, taakverdeling en rolvastheid binnen GBO, het niveau van kennis en kunde van GBO en de wijze van opschaling. Voor structuur en verbindingen is het uitgangspunt het Landelijk Kader Fleetmap Brandweer 2018.

Uiteraard zijn er regionale verschillen qua leidinggevende structuur, werkwijze, soort beschikbaar materiaal, die vooral zijn ingegeven op basis van de regionale risico's. Deze visie gaat uit van de te leveren output, zeker waar het gaat om interregionale bijstand. Regionaal afwijken kan, zolang er interregionaal maar voldaan wordt aan de prestatie.

2.5 Visie op Grootschalig Brandweeroptreden

In de eerste visie op grootschalig brandweeroptreden is een indeling gehanteerd waarbij de onderwerpen *massa, specialismen, leiding en coördinatie* bijzondere aandacht kregen. Bij actualisering van de visie is ondervonden dat deze indeling niet langer passend is. Onderstaand wordt toegelicht hoe deze indeling

verschuift naar een (nog) meer vraaggestuurde benadering op basis van een aantal belangrijke deelaspecten.

Van massa naar operationele prestatie

Met betrekking tot massa is door de aanwezigheid van de vele tankautospuitten in het land voldoende potentieel om werkcapaciteit te borgen. Waar eerder sprake was van gestandaardiseerde eenheden, in de zin van een peloton met vaste aantallen en samenstelling van mensen en middelen, wordt voorgesteld uit te gaan van een **operationele prestatie** die de bijstandvragende regio vraagt én mag verwachten. Hoe de bijstandverlenende regio het leveren van deze prestatie inricht en levert is aan deze regio zelf. Dit draagt bij aan eenheid in verscheidenheid.

Capaciteit versus specialismen

Met betrekking tot specialismen waren efficiencywinst en kwaliteitswinst het streven. Waar in de visie 2012-2016 GBO werd beschreven om meerdere specialismen per regio te formeren vindt er op dit moment een ontwikkeling plaats waarin specialismen landelijk worden georganiseerd en verdeeld over de regio's. Deze visie richt zich primair op de grootschalig incidenten waar een **capaciteitsvraag** is voor brandbestrijding, technische hulpverlening, grootschalige watervoorziening, natuurbrandbeheersing en logistiek en ondersteuning. De **specialistische vraag** wordt in de meeste gevallen door de landelijke specialismen beantwoord.

Leiding en coördinatie vanuit brandweerperspectief

Met betrekking tot leiding en coördinatie werd in de oorspronkelijke visie een stevige link gelegd met het Referentiekader Regionaal Crisisplan (RRC). In deze herziene visie zal meer vanuit **het brandweerperspectief** worden geredeneerd, waarbij met name de taligheid (hebben we het bijvoorbeeld over dezelfde zaken?) en de leidinggevende structuur van groot belang zijn. Per onderdeel wordt gestreefd naar het op adequate

wijze inrichten van leidinggevende structuren. Daarbij moeten garanties voor opkomst en kwaliteit geborgd worden. En dient te worden aangesloten op huidige bekende functies, verantwoordelijkheden, bijbehorende kwalificatieprofielen en de laatste inzichten ten aanzien van bijvoorbeeld situationele commandovoering en het verrichte onderzoek van grote incidenten in de afgelopen jaren.

Per gereformeed peloton zal in hoofdstuk 5 aangegeven worden op welke wijze invulling wordt gegeven aan dit peloton op het gebied van de operationele prestatie, de capaciteitsvraag/opdracht en leiding & coördinatie vanuit brandweerperspectief.

2.6 Veerkracht

Een belangrijk item bij GBO is veerkracht. Een gedetailleerde voorbereiding op elk denkbaar incident of het (blinde) vertrouwen in een organisatie om in crisissituaties op de juiste wijze te acteren, zijn daarin twee uitersten. Voor het bepalen waarop de brandweer in Nederland zich dient voor te bereiden op risico's, is het dilemma vooral gelegen in de vraag in welke mate voorbereiding zinvol is. Veerkracht in de relatie

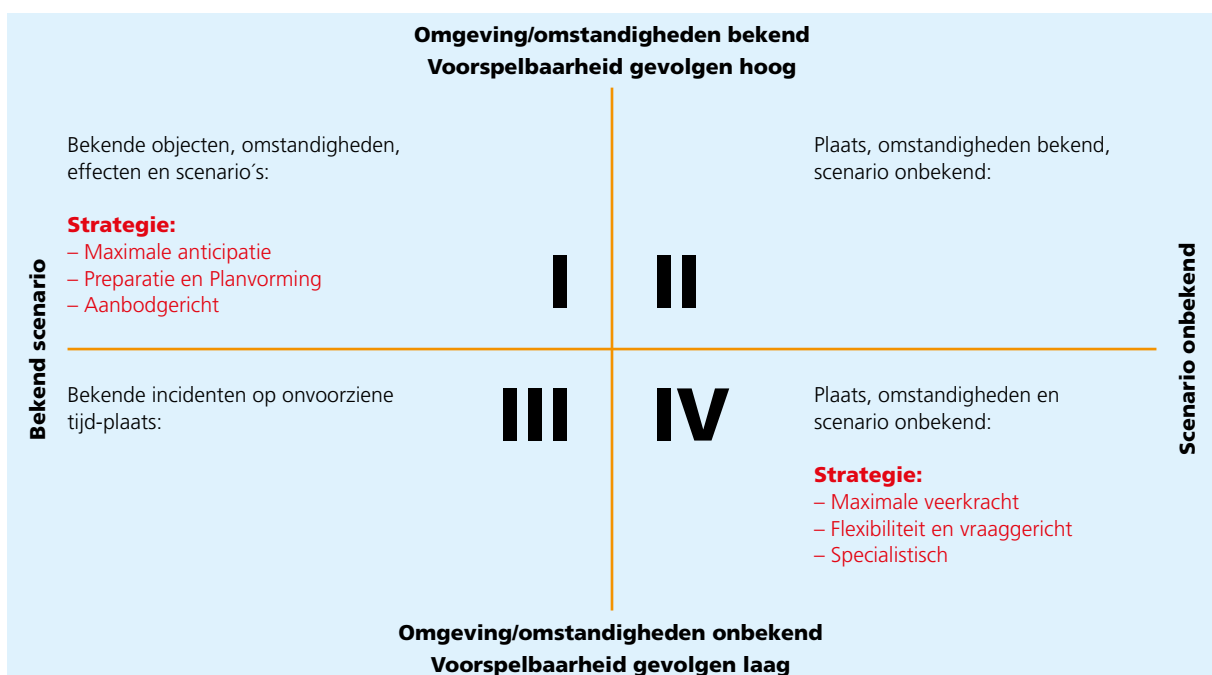
tot voorbereiding geldt regionaal, interregionaal en landelijk voor zowel GBO als specialismen.

In de literatuur wordt onderscheid gemaakt in twee strategieën om met risico's om te gaan: de anticipatiestrategie en de veerkrachtstrategie.

De *anticipatiestrategie* is er op gericht om onzekerheid en dreiging zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken door het nemen van maatregelen op het gebied van pro-actie, risicobeheersing en preparatie op incidenten waarbij de dreiging goed bekend is.

De *veerkrachtstrategie* heeft als vertrekpunt dat (bepaalde) risico's geaccepteerd kunnen worden, mits men er zorg voor draagt dat de gevolgen beperkt blijven doordat ten tijde van een incident flexibel en effectief kan worden gereageerd en ervan kan worden geleerd (bijvoorbeeld omdat het risico onbekend is).

Uiteraard is het combineren van beide strategieën, in verschillende mate, heel goed mogelijk. De voorkeur voor de te volgen strategie hangt daarbij af van twee dimensies:



- a** de mate waarin risico's en de gevolgen van risico's bekend zijn;
- b** de mate waarin bekend is hoe de risico's voorkomen of bestreden kunnen worden.

Dit laat zich vertalen in het figuur op pagina 15.

De afweging tussen anticipatie en veerkracht wordt niet altijd goed gemaakt. De maatschappij probeert zich tegen ieder gevaar in te dekken zonder dat zij de zekerheid heeft of dit wel op de juiste wijze gebeurt. Vaak wint het morele het van het rationele; men voelt zich moreel verplicht het zekere voor het onzekere te nemen. Er moet een optimum gezocht worden tussen enerzijds anticipatie en anderzijds ruimte voor flexibiliteit en veerkracht.

De afwijking zoals die ook in de lectorale rede van de lector Brandweerkunde is benoemd, vertrouwt in hoge mate op het improvisatievermogen en de veerkracht binnen de organisatie. Vertrouw hierbij op het vakmanschap, de kennis en kunde, het vermogen om te leren en investeer op bijscholing van de mensen die het in de praktijk moeten doen.

Eenzijds moet er vertrouwen zijn in improvisatie en veerkracht. Anderzijds moeten er zaken aan de voorkant georganiseerd worden en met elkaar worden afgesproken. Bijvoorbeeld over alarmeringen, inzetvoorstellen, structuren, Landelijk Kader Fleetmap (LKF) enzovoorts. Het spreken van dezelfde taal voorkomt onduidelijkheden in de praktijk.

3 GROOTSCHALIG BRANDWEEROPTREDEN IN DE PRAKTIJK

In de vorige hoofdstukken vond een theoretische onderbouwing plaats van de uitgangspunten en afwegingen die bij het vormgeven van grootschalig optreden een rol hebben gespeeld. In dit hoofdstuk worden deze in samenhang gebracht en van daaruit een aantal pelotons beschreven met daarbij een operationele prestatie.

Bij de uitwerking van de verschillende eenheden is een structuurdiscussie gevoerd vooraleer de inhoud uitgediept is. Uitgangspunt in deze visie is dat voor de basiszorg sprake is van drie tankautosputten en één bijzondere eenheid. Daarboven is sprake van grootschalig optreden en ook daartoe zijn eenheden noodzakelijk.

Organisatie	Repressieve taak	Prestatie	Uitvoering geografisch gebied
Specialistisch Optreden (SO)	<ul style="list-style-type: none"> – IBGS (landelijk specialisme) – Natuurbrandbeheersing (landelijk specialisme) – Logistiek & Ondersteuning (landelijk specialisme) – STH (landelijk specialisme) – Niet uitputtend 	Specialistische kennis en materiaal	Landelijk door middel van coördinatie regio's
Grootschalig Brandweer Optreden (GBO)	<ul style="list-style-type: none"> – Peloton grootschalige brandbestrijding – Peloton grootschalige watervoorziening – Peloton grootschalige technische hulpverlening – Peloton natuurbrandbestrijding – Peloton Logistiek en Ondersteuning 	Grootschalige prestatie (massa)	Regionaal en interregionaal
Basis brandweezorg	– Basisbrandweezorg tot en met 3 tankautosputten en 1 bijzondere eenheid (RV/HV)	Basiszorg (beperkte massa en specialisme)	Regionaal

3.1 Basisscenario's en risico's

Uitgangspunt in de visie is dat in iedere regio sprake is van bepaalde basisscenario's. Een ramp of crisis kan op elke willekeurige plek in Nederland voorkomen. Voor de bestrijding van die basisscenario's dient een regio voorzieningen en maatregelen te treffen en de daarvoor noodzakelijke capaciteit vastgelegd te hebben in een crisisplan van de veiligheidsregio. Voor het merendeel van de incidenten bij grootschalig optreden is een eenheid noodzakelijk die menskracht en middelen (capaciteit) op locatie kan brengen. Dat is onafhankelijk van het taakveld en kan bij alle incidenten van toepassing zijn. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt op regionaal niveau. In deze visie is deze basiseenheid een peloton genoemd. Dit is een eenheid die een standaardprestatie levert onder leiding van een pelotonscommandant. De samenstelling van het peloton is door een regio zelf in te vullen waarbij het verstandig is dat er op kleinschalig niveau gewerkt wordt conform het grootschalig optreden. Hierbij valt te denken aan alarmering, gespreksgroepen, werkwijze, opschaling enzovoort. Basisbrandweezorg kan op die manier naadloos overgaan in grootschalig optreden.

Format voor uitwerking/vormgeving

Voor de vormgeving van de onderscheiden eenheden is het volgende format ontwikkeld, de doorontwikkeling heeft plaatsgevonden op basis van de eerder vastgestelde Visie 2012-2016.

Pelotonsnaam Wat is de naam van dit peloton? Welke LFK-B nummer is hieraan gekoppeld?	Leiding en coördinatie Wie geeft leiding aan het peloton? Operationele prestatie Welke prestatie moet het peloton leveren?
Opdracht Waar komt het peloton voor, wat wordt het geacht te doen?	Bijzonderheid Welke eventuele bijzonderheden zijn er voor dit peloton?

In de samenstelling van een peloton wordt uitgegaan van opgeleide en daar waar voorgeschreven gespecialiseerde Officieren van Dienst met eigen (piket)voertuigen. In de gedetailleerde uitwerking en toelichting per peloton worden daar de volgende deelbeschrijvingen aan toegevoegd.

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Samenstel van eenheden	Welke eenheden kunnen dit peloton samen vormen?
2	Taken van deze eenheid	Welke taken worden specifiek aan dit peloton toebedeeld?
3	Operationele prestatie en slagkracht	Wat is de slagkracht van dit peloton?
4	Tijdlijn waarbinnen inzetbaar	Hoe lang duurt het om een dergelijk peloton te formeren? Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen bijstandverlening en prio 1 -inzet.
5	Bijzondere logistieke eisen	Welke bijzondere logistieke eisen zijn er?
6	Bijzondere eisen ten aanzien van informatievoorziening	Welke bijzondere eisen zijn er ten aanzien van informatievoorziening?
7	Bijzondere eisen aan leiding & coördinatie	Welke bijzonder eisen zijn er voor leiding & coördinatie?

Wanneer een regio van mening is een taak of taakveld te hebben die het formeren van een grootschalige eenheid rechtvaardigt, dan kan met behulp van dit format op uniforme wijze daaraan invulling worden gegeven. Voorgestaan wordt dat afwijkende of aanvullende pelotons via de Programmaraad Incidentbestrijding van Brandweer Nederland worden vastgesteld. Dit om uniformiteit en wederzijdse verwachtingen te bewaken en wildgroei te voorkomen. Zie ook Paragraaf 2.1. Afspraken Raad van Brandweercommandanten.

3.2 Basisbehoeften

Iedere eenheid die ingezet wordt in het kader van grootschalig optreden heeft een bepaalde behoefte aan logistieke ondersteuning en aan informatievoorziening. De logistieke behoefte omvat onder meer (fris)drank, voedsel, brandstof, ademlucht en maatregelen in het kader van arbeidshygiëne. Dat is dus geen bijzondere logistieke eis maar een voorziening die altijd geregeld moet worden. Binnen de regio kan een staffunctionaris brandweer of de pelotonscommandant logistiek in het veld die rol en taak invullen. Bij een inzet buiten de eigen regio is de **bijstandvragende** regio altijd verantwoordelijk voor de logistieke verzorging van alle eenheden. Eventueel kan

ze gebruik maken van een logistiek peloton van een andere regio. Omdat de massa van het peloton niet meer is vastgelegd maar de te leveren prestatie centraal staat, is het van belang dat de bijstandsverlenende peloton haar samenstelling kenbaar maakt aan bijstandvragende regio zodat deze een inschatting kan maken van de te organiseren logistieke verzorging.

Tot aan de UGS is de bijstandleverende regio zelf verantwoordelijk voor de logistieke verzorging. Daarnaast heeft iedere eenheid behoefte aan een basisinformatievoorziening zoals de uitgangstelling waarheen de eenheid zich dient te begeven en verbindingen. In het format worden alleen bijzondere aanvullingen uitgewerkt.

3.3 Peloton Basis brandweezorg

<p>Peloton Basis brandweezorg LKF-Brandweer: PEL 100 t/m 400</p>	<p>Leiding en coördinatie 1 Pelotonscommandant Bevelvoerders</p> <p>Operationele prestatie Leveren van prestatie en slagkracht zoals omschreven in onderstaande tabel</p>
<p>Opdracht Het leveren van werkcapaciteit in de vorm van personeel en basismaterieel op de taakvelden brandbestrijding en redding, basis IBGS en technische hulpverlening</p>	<p>Bijzonderheid -</p>

Nr.	Peloton Basis brandweezorg	Toelichting
1	Samenstel van eenheden	Eenheden die in staat zijn de operationele prestatie te leveren
2	Taken van deze eenheid	<ul style="list-style-type: none"> - Het leveren van werkcapaciteit in de vorm van personeel en basismaterieel op de taakvelden brandbestrijding en redding, basis IBGS en technische hulpverlening - Het leveren van aanvullend standaardmateriaal op de incidentlocatie
3	Operationele prestatie en slagkracht van het samengestelde peloton	<ul style="list-style-type: none"> - 200 meter vuurfront - Inzetdiepte van maximaal 200 meter - Opheffen van enkelvoudig beknellingen van slachtoffers in maximaal 4 personenwagens - Uitvoeren van een redding in vuilwerkpak (8 personen) met een backup-team van eveneens 8 personen

4	Tijdelijk waarbinnen inzetbaar	Binnen de eigen regio <ul style="list-style-type: none"> – Algemeen uitruktijd 10 minuten – 1^e peloton binnen 30 minuten in te zetten – 2^e peloton binnen 45 minuten – 3^e en 4^e peloton binnen 60 minuten – Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur Buiten de eigen regio <ul style="list-style-type: none"> – Binnen 60 minuten op de eigen regio grens – Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur
5	Bijzondere logistieke eisen	Geen
6	Bijzondere eisen ten aanzien van informatievoorziening	Informatie over het incident wordt vastgelegd in LCMS en gedeeld binnen het peloton, met andere pelotons, met andere crisisteam en met de meldkamer. Deze informatie is na afloop beschikbaar voor evaluatie
7	Bijzondere eisen aan leiding & coördinatie	1 Leidinggevende op het niveau Officier van Dienst

Toelichting

Dit peloton biedt massa en slagkracht op de incidentlocatie in de vorm van extra slagkracht en extra materieel. Dit peloton zal in veel gevallen een adequate rol kunnen vervullen. De waarde van dit peloton basisbrandweerzorg is groot omdat dit een uitbreiding en gestructureerde inzet met de basiszorgeenheden is. Met een aantal kleine aanvullingen in het oefenschema (met name communicatie en samenwerking) kan hiervoor iedere eenheid geschikt gehouden worden, zonder dat dit een aanslag doet op extra oefencapaciteit en dus tijd. Door andere eenheden een specialisme toe te wijzen, kan daar dan ook de extra oefenverplichting nadrukkelijker aan toegevoegd worden. Aan dit peloton worden dan ook geen bijzondere voertuigen toegevoegd. Bijzondere voertuigen kunnen specifiek (vraaggestuurd) aangevraagd worden. Dit peloton wordt geleid door een pelotonscommandant die over eigen middelen zoals een voertuig beschikt.

‘Grootschalig brandweeroptreden wordt meestal toegepast ten behoeve van brandbestrijding en redding bij brand. Grootschalig optreden voor hulpverlening, IBGS en waterongevallen komt sporadisch voor. Het is daarom zinvol om opleiding en oefening in grootschalig optreden vooral te richten op incidenten met brandbestrijding’. (Onderzoek brandweeracademie, 2018)

Door de omvang van dit peloton zal in de praktijk ook worden samengewerkt met een peloton logistiek of een peloton grootschalige watervoorziening. Daarmee komt ook een andere leidinggevende structuur in beeld, lees een taakcommandant eventueel aangevuld met een Actiecentrum Brandweer. Dit vraagt van de leidinggevendenden een grote rolvastheid en regelmatig oefenen. Het verdient sterk de voorkeur bevelvoerders regelmatig middels een korte bijscholing kennis en ervaringen op te doen met een optreden in grootschalig verband.

Ook de verbindingsstructuur is een belangrijke voorwaarde om een optreden in grootschalig verband snel, efficiënt en kwalitatief goed te laten verlopen. Zie hiervoor de LKF-B, of op pagina 35 (5.11 Verbindingen) van deze visie: het verbindingshuis.

3.4 Peloton Grootschalige Watervoorziening

Bij grootschalige waterbehoefte wordt er gebruik gemaakt van een watertransportsysteem. Dat vergt specialistisch materieel, bijvoorbeeld in de vorm van waterwagens of haakarmvoertuigen met dompelpompunits en/of slangen. Om die reden is een peloton grootschalig watervoorziening samengesteld. Dit kan bij een complexbrand samen met een basispeloton brandweer ingezet worden. Bij natuurbrandbestrijding kan dit afwijken.

Peloton Grootschalige Watervoorziening LKF-Brandweer: PEL 500 en 600	Leiding en coördinatie 1 pelotonscommandant Bevelvoerders
	Operationele prestatie Leveren van prestatie en slagkracht zoals omschreven in onderstaande tabel
Opdracht Het leveren van voldoende watercapaciteit gedefinieerd in de liters per minuut, ingangsdruk en inzetdiepte	Bijzonderheid -

Nr.	Basispeloton Grootschalige watervoorziening	Toelichting
1	Samenstel van eenheden	Eenheden die in staat zijn de operationele prestatie te leveren
2	Taken van deze eenheid	Het opbouwen en bedienen van een watertransportsysteem tot over een maximale lengte van 3.000 meter
3	Operationele prestatie en slagkracht van het samengestelde peloton	<ul style="list-style-type: none"> - Capaciteit van continu minimaal 8.000 liter/min aan het manifold, minimaal 1 bar ingangsdruk aan het manifold, inzetdiepte van 1.500 meter - Minimaal 4.000 liter/min, aan het manifold, minimaal 1 bar ingangsdruk aan het manifold, een inzetdiepte van 3.000 meter - Vanuit een oneindige capaciteit (open water)
4	Tijdelijk waarbinnen inzetbaar	Binnen de eigen regio <ul style="list-style-type: none"> - Algemeen uitruktijd 10 minuten - 1^e peloton binnen 30 minuten - 2^e peloton binnen 60 minuten - Vultijd 15 minuten op 1500 meter, 30 minuten op 3.000 meter - Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur Buiten de eigen regio <ul style="list-style-type: none"> - Binnen 60 minuten op de eigen regio grens - Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur
5	Bijzondere logistieke eisen	Geen

6	Bijzondere eisen ten aanzien van informatievoorziening	Informatie over het incident (geschikte waterwinplaats, locatie afname punt, slangenweg) wordt vastgelegd in LCMS en gedeeld binnen het peloton, met andere pelotons, met andere crisisteam en met de meldkamer. Deze informatie is na afloop beschikbaar voor evaluatie
7	Bijzondere eisen aan leiding & coördinatie	1 Leidinggevende op het niveau Officier van Dienst met standaardopleiding Bevelvoerders met specifieke training

Toelichting

Een peloton dat met name bij grootschalige brandbestrijding regelmatig ingezet zal worden is het peloton grootschalige watervoorziening. De PRIB heeft, in opdracht van de RBC en in het kader van de vervanging van de grootschalige watervoorziening, in overleg met de districten operationele uitgangspunten geformuleerd. Deze uitgangspunten zijn overgenomen als operationele prestatie van het peloton grootschalige watervoorziening en zijn terug te vinden in bovenstaand schema.

3.5 Peloton Redding en technische hulpverlening

Voor de 'standaardopdracht' redding (grootschalig ongeval) is het peloton basisbrandweezorg geschikt. De deelnemers aan een dergelijk peloton beschikken over de basisvaardigheden om deze taak zowel in de basiszorg als grootschalig uit te voeren. Het peloton redding en technische hulpverlening is een aanvulling op een basispeloton brandweer voor meer complexe hulpverleningsinzetten en is de tussenfase naar eventuele inzet van het landelijke specialistisch peloton Technische Hulpverlening (STH).

Peloton Redding en technische hulpverlening LKF-Brandweer: PEL 700	Leiding en coördinatie 1 pelotonscommandant Bevelvoerders
	Operationele prestatie Leveren van prestatie en slagkracht zoals omschreven in onderstaande tabel
Opdracht Het binnen 60 minuten na alarmering ondersteunen van een redding/hulpverlening op locatie	Bijzonderheid -

Nr.	Peloton Redding en technische hulpverlening	Toelichting
1	Samenstel van eenheden	Eenheden die in staat zijn de operationele prestatie te leveren
2	Taken van deze eenheid	Het leveren van personele capaciteit op de incidentlocatie Het leveren van aanvullend hulpverleningsmaterieel op de incidentlocatie

3	Operationele prestatie en slagkracht van het samengestelde peloton	Redden en bevrijden van maximaal 4 meer dan gemiddeld beknelde personen per uur Opheffen van complexe beknellingen met vrachtwagens, treinen en bussen Redden en ondersteunen bij instortingen balkons en dergelijke
4	Tijdlijn waarbinnen inzetbaar	Binnen de eigen regio – Algemene uitruktijd 10 minuten – Inzet op locatie afhankelijk van rijafstand – Binnen 60 minuten in de gehele eigen regio in te zetten – Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur Buiten de eigen regio – Binnen 60 minuten op de eigen regio grens – Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur
5	Bijzondere logistieke eisen	Geen
6	Bijzondere eisen ten aanzien van informatievoorziening	Informatie over het incident wordt vastgelegd en gedeeld binnen het peloton, met andere pelotons, met andere crisisteam en met de meldkamer. Deze informatie is na afloop beschikbaar voor evaluatie. Informatie over veilig knippen in auto's is beschikbaar (Crash & Recovery Systeem)
7	Bijzondere eisen aan leiding & coördinatie	1 leidinggevende op het niveau Officier van Dienst

Toelichting

Dit peloton wordt in aanvulling op een basispeloton brandweer gealarmeerd voor meer complexe hulpverleningsinzetten.

Redding & technische hulpverlening is een belangrijke grootschalige taak in het kader van grootschalig optreden. Daarvoor was in het verleden een haakarmbak met basisuitrusting beschikbaar en een haakarmbak met specialistische uitrusting. In de praktijk is gebleken dat dit in het kader van opleiden en oefenen een zware belasting met zich meebrengt zonder dat de technieken en uitrustingsstukken in de praktijk vaak ingezet worden.

Vanuit dit oogpunt, en vanuit efficiënt en meer vraaggestuurd werken, is sinds juni 2016 een landelijke specialisme voor Technisch Hulpverlening georganiseerd. Dit team heeft specialistische kennis en materieel op het gebied van complexe hulpverleningsinzetten en is vanuit vijf landelijke steunpunten binnen een uur ter plaatse.

Door diverse regio's wordt echter een 'gat' ervaren tussen datgene wat er vanuit de basiszorg beschikbaar is aan THV capaciteit, het specialisme STH en USAR.NL. Dit heeft geleid tot een ontwikkeling waarbij regio's, met name bij die waar er sprake is van een verhoogd risico, zich aanvullend voorbereiden op THV incidenten met aanvullend materiaal.

Om deze ontwikkelingen beter in kaart te brengen en een 'THV koers' voor de toekomst te bepalen heeft de stuurgroep GBO-SO begin 2018 ingestemd met het ontwikkelen van een visie op THV. Hier zal de verhouding tussen basis THV,

het peloton redding en technische hulpverlening en STH verder worden geduid. Tot die tijd blijft het peloton redding en technische hulpverlening met bijbehorende prestaties zoals omschreven in deze visie het uitgangspunt.

3.6 Peloton Natuurbrandbestrijding

Natuurbrandbestrijding is een bijzondere taak die ook bijzonder materieel vergt. Met normale brandweervoertuigen is natuurbrandbestrijding moeilijk. Ook de bestrijdingssystematiek is bij deze incidenten anders dan bij brandbestrijding in een object vandaar dat gekozen is voor een separaat natuurbrandbestrijdingspeloton. Naast het peloton bestaat het landelijk specialisme Natuurbrandbeheersing (NBB; Risico beheersing en incidentbestrijding) wat uit verschillende projecten bestaat zoals gebiedsgerichte aanpak, fire bucket operations (FBO), team voorbranden enzovoorts.

Peloton Natuurbrandbestrijding LKF-Brandweer: PEL 100 t/m 400	Leiding en coördinatie 1 pelotonscommandant met specialisme natuurbrandbeheersing
	Operationele prestatie Leveren van prestatie en slagkracht zoals omschreven in onderstaande tabel
Opdracht Het rijdend kunnen bestrijden van natuurbranden in elk terrein met een minimale capaciteit van 3.000 liter	Bijzonderheid 4x4 voertuigen met gespecialiseerde bevelvoerders natuurbrand

Nr.	Peloton Natuurbrandbestrijding	Toelichting
1	Samenstel van eenheden	Eenheden die in staat zijn de operationele prestatie te leveren en voorzien van 4x4 aandrijving
2	Taken van deze eenheid	<ul style="list-style-type: none"> - Het bestrijden van natuurbranden - Watertransport in ruig gebied
3	Operationele prestatie en slagkracht van het samengestelde peloton	<ul style="list-style-type: none"> - 100 meter vuurfront - Mogelijkheid om rijdend te blussen - Aanleggen van een stoplijn van 300 meter lengte en 5 meter breed gedurende onbepaalde tijd - Extra grote watertank (minimaal 3.000 liter)
4	Tijdlijn waarbinnen inzetbaar	Binnen de eigen regio <ul style="list-style-type: none"> - Algemene uitruktijd 10 minuten - 1^e peloton binnen 30 minuten in de gehele eigen regio in te zetten - 2^e peloton binnen de 45 minuten - 3^e en 4^e peloton binnen 60 minuten - Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur Buiten de eigen regio <ul style="list-style-type: none"> - Binnen 60 minuten op de eigen regio grens - Inzettijd van maximaal 4 uur, personeelsgebonden

5	Bijzondere logistieke eisen	Oliën en brandstoffen in voldoende mate
6	Bijzondere eisen ten aanzien van informatievoorziening	<p>Informatie over het incident wordt vastgelegd en gedeeld binnen het peloton, met andere pelotons, met andere crisisteam en met de meldkamer. Deze informatie is na afloop beschikbaar voor evaluatie. Deze informatie bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzetgebied, stoplijn en zwaartepunten - Positie voertuigen en rijroutes - Waterinnamepunt en logistieke punten - Specifieke fleetmaps
7	Bijzondere eisen aan leiding & coördinatie	1 leidinggevende op het niveau Officier van Dienst

Toelichting

De regio's waar natuurbrandbestrijding een voorkomende taak is, hebben vaak voorbereidingen getroffen om de bestrijding adequaat te laten verlopen. Vaak zal er sprake zijn van een inzet met meerdere pelotons. Uitgangspunt is dat er sprake is van een uniforme werkwijze en wijze van optreden. Deze werkwijze is landelijk georganiseerd en per regio toegespitst. Door deze specifieke werkwijze is het van belang dat er sprake is van goed getrainde teams met een specialistische Officier van Dienst, ondersteund door gespecialiseerde bevelvoerders. In aanvulling op dit peloton natuurbrandbestrijding kan ook een basispeloton brandweer gealarmeerd worden om te ondersteunen bij het verwijderen van de brandbare stoffen of een peloton grootschalige watervoorziening om de bluswatervoorziening op vulpunten te organiseren. Per regio kunnen daar nog specifieke eenheden aan worden toegevoegd zoals bijvoorbeeld blushelikopters, tankwagens of het inzetten van loonbedrijven.

3.7 Peloton Specialistische blussing

Specialistische blussing en met name schuimblussing wordt in toenemende mate gebruikt bij grootschalige brandbestrijding. Vaak is er sprake van stoffen die met water moeilijk te blussen zijn en dan is een andere aanpak of blusstof nodig. Dit vergt daarmee een specifieke aanpak en inzet. Allereerst moet er voldoende blusstof voorradig zijn, daarnaast moet het samengestelde systeem met watertransport en gezamenlijk optreden adequaat voorbereid zijn zodat de inzet ook effectief verloopt. Ook bij industriële brandbestrijding is schuimblussing of andere bijzondere blustechnieken een vaak voorkomende inzet.

Peloton Specialistische blussing LKF-Brandweer: PEL 800	Leiding en coördinatie 1 pelotonscommandant met specialisme industriële brandbestrijding; specialistische blussing
	Operationele prestatie Leveren van prestatie en slagkracht zoals omschreven in onderstaande tabel
Opdracht Het leveren van capaciteit en middelen om een specialistische blussing te kunnen uitvoeren	Bijzonderheid -

Nr.	Peloton Specialistische Blussing	Toelichting
1	Samenstel van eenheden	Eenheden die in staat zijn de operationele prestatie te leveren
2	Taken van deze eenheid	– Het uitvoeren van een specialistische blussing
3	Operationele prestatie en slagkracht van het samengestelde peloton	– Het kunnen afdekken van een plas tot 1.500m ²
4	Tijdlijn waarbinnen inzetbaar	<p>Binnen de eigen regio</p> <ul style="list-style-type: none"> – Algemene uitruktijd 10 minuten – Inzet op locatie afhankelijk van rijafstand – Binnen 60 minuten in de gehele eigen regio in te zetten – Inzettijd van maximaal 90 minuten, materieelgebonden <p>Buiten de eigen regio</p> <ul style="list-style-type: none"> – Binnen 60 minuten op de eigen regio grens – Inzettijd van maximaal 90 minuten, materieelgebonden
5	Bijzondere logistieke eisen	Een aantal voertuigen en personen, de daarvoor te regelen zaken zijn standaard (voedsel, vloeistoffen)
6	Bijzondere eisen ten aanzien van informatievoorziening	Informatie over het incident (aard en soort stof) wordt vastgelegd en gedeeld binnen het peloton, met andere pelotons, met andere crisisteams en met de meldkamer. Deze informatie is na afloop beschikbaar voor evaluatie
7	Bijzondere eisen aan leiding & coördinatie	1 leidinggevende op het niveau Officier van Dienst met specialisme industriële brandbestrijding

Toelichting

Elke tankautospuit heeft een kleine voorraad schuimvormend middel als onderdeel van de basisbrandweezorg. Elke regio heeft daarnaast de capaciteit om 1500m² plas af te dekken en/of te bestrijden van een plas. Dit is op diverse manieren ingericht bij de verschillende regio's en is risico-afhankelijk.

Dit onderdeel is nauw verbonden met het specialisme IBGS, onderdeel van SO. Dit deelproject is medio 2018 gestart en de uitkomsten zouden mogelijk kunnen leiden tot een aanpassing van deze paragraaf.

3.8 Peloton Logistiek en Ondersteuning

De opdracht van het peloton Logistiek en Ondersteuning verschilt per incident. De ene keer is er behoefte aan faciliteit ademlucht, de andere keer aan een verzorgingscontainer, soms aan beide en/of andere ondersteuning. Dit wordt georganiseerd middels een peloton Logistiek en Ondersteuning dat over diverse mogelijkheden beschikt en deze - vraaggestuurd - zaken op locatie verzorgt.

Peloton Logistiek en Ondersteuning LKF-Brandweer: PEL 900	Leiding en coördinatie 1 pelotonscommandant met specialisatie logistiek (PC-LOG)
	Operationele prestatie Leveren van logistieke en andere ondersteuning zoals omschreven in onderstaande tabel
Opdracht Het op locatie bieden van logistieke en andere ondersteuning in de vorm van faciliteiten	Bijzonderheid Het peloton kent geen vaste samenstelling, ook hier geldt dat er vraaggestuurd opgeschaald kan worden. Zaken die in ieder geval beschikbaar moeten zijn en dan voor aansturing onder het peloton ondersteuning geschaard worden zijn omschreven in onderstaande tabel

Nr.	Peloton Logistiek en Ondersteuning	Toelichting
1	Samenstel van eenheden	Variabel, afhankelijk van de gevraagde ondersteuning op locatie
2	Taken van deze eenheid	– Het breed ondersteunen van de ingezette eenheden in het veld
3	Operationele prestatie en slagkracht van het samengestelde peloton	Prestaties welke op regionaal niveau worden bepaald en vraaggestuurd kunnen worden gealarmeerd en bevat minimaal de volgende onderdelen: – Verzorgings-/toiletfaciliteit – Ademlucht – Verlichting (operationeel) – Brandstoffen, olie, smeermiddelen – Regio specifieke onderdelen
4	Tijdelijk waarbinnen inzetbaar	
	Verzorgingscontainer Een verzorgingscontainer heeft een opkomsttijd van 60 minuten. Dit wil zeggen dat de container binnen 60 minuten na alarmering ter plaatse is. Met de komst van deze container is er de beschikking over een toilet, onderdak en over koffie, thee en frisdrank. Let op: Voor de catering van broodjes en/of warme maaltijden moet gemiddeld 60 minuten na alarmering extra worden gerekend.	

	<p>Ademlucht</p> <p>Uitgangspunt is dat er voldoende voorraad ademlucht beschikbaar is voor de inzetijd van het peloton. Een ademluchtcontainer heeft een opkomsttijd van 30 minuten. Dit wil zeggen dat de container binnen 30 minuten na alarmering ter plaatse is. De container bevat onder andere een aantal gevulde ademluchtflessen en maskers die bij aankomst van de container direct beschikbaar zijn. Voor het operationaliseren van de container wordt 15 minuten gerekend. Pas vanaf dat moment kunnen flessen hervuld worden.</p> <p>Naast een ademluchtcontainer kan gekozen worden voor het continu aanleveren van volle ademluchtflessen vanaf een locatie (pendeldienst). Hierbij geldt tevens het uitgangspunt van het hebben van voldoende voorraad ademlucht voor de inzetijd van het peloton.</p>	
	<p>Brandstof, olie, smeermiddelen</p> <p>Binnen 60 minuten zijn brandstof, olie, -en smeermiddelen beschikbaar, ingevuld naar inzicht van de regio.</p>	
	<p>Verlichting</p> <p>Binnen 60 minuten is aanvullende verlichting beschikbaar, ingevuld naar inzicht van de regio.</p>	
5	Bijzondere logistieke eisen	Eventuele waakvlamovereenkomsten
6	Bijzondere eisen ten aanzien van informatievoorziening	Concrete vraag wat op de incidentlocatie noodzakelijk is (boodschappenlijst)
7	Bijzondere eisen aan leiding & coördinatie	PC-LOG

Toelichting

Voor wat betreft leiding en coördinatie hoeft dat niet in alle gevallen direct een OvD te zijn. Ook een bevelvoerder met de module PC logistiek¹ kan in veel gevallen een adequate rol vervullen. Bij grotere of multidisciplinaire inzetten kan de afstemming op een hoger niveau worden belegd.

Naast het peloton logistiek en ondersteuning bestaat er het landelijk specialisme Logistiek en Ondersteuning.

Dit bestaat uit meerdere projecten zoals een databank voor materieel en kennis, het vliegen met drones etc.

Dit specialisme is nog in ontwikkeling en zal mogelijk leiden tot aanpassingen.

Bij een inzet buiten de eigen regio is de **bijstandvragende** regio altijd verantwoordelijk voor de logistieke verzorging van alle eenheden. Eventueel kan ze gebruik maken van een logistiek peloton van een andere regio. Tot aan de UGS is de bijstandsleverende regio hiervoor zelf verantwoordelijk. Daarnaast heeft iedere eenheid behoefte aan een basisinformatievoorziening zoals de uitgangstelling waarheen de eenheid zich dient te begeven en de verbindingen.

¹ Het vereiste instapniveau voor het volgen van de module PC-logistiek is HBO werk en denkniveau of OvD niveau

4 PROCESSEN GROOTSCHALIG BRANDWEEROPTREDEN

In dit hoofdstuk worden de algemene processen rondom het grootschalig brandweeroptreden benoemd en verder uitgewerkt.

4.1 Brandweerprocessen

Er is inconsistentie en onduidelijkheid geconstateerd in de gehanteerde functiebenamingen bij grootschalig optreden. Er worden in diverse documenten¹ verschillende benamingen gehanteerd die in de oude visie hebben geleid tot een overzichtstabel van functies en rollen. Omdat het uitgangspunt in deze visie is de brandweerprocessen centraal te stellen, is besloten vanuit dit perspectief te redeneren en alleen deze functies en hun rol(len) tijdens grootschalige incidenten te benoemen.

In het overzicht op volgende pagina zijn alle leidinggevende functiebenamingen zoals gangbaar bij de brandweer (bevelvoerder, OvD, HOvD) gekoppeld aan een mogelijke rol die zij kunnen vervullen bij grootschalig brandweeroptreden. Een OvD *kan* dus meerdere rollen hebben tijdens een grootschalige inzet. Het is echter niet wenselijk om **meerdere rollen gelijktijdig door één en dezelfde persoon** in te laten vullen. Een regio is vrij om te beoordelen hoeveel OvD's er ter plaatse komen, uitgangspunt is dat de rollen bij grootschalig optreden gevuld zijn. Bij een bijstandverlening dient de bijstandsverlenende regio tevens te zorgen voor een pelotonscommandant.

4.2 Maximaal opgeschaalde situatie

Zoals eerder aangegeven in deze visie wordt de 'oude' vast samengestelde brandweercompagnie losgelaten. De opschaling vanuit deze visie geschiedt op basis van een vraagbehoefte met pelotons onder leiding van een pelotonscommandant van het niveau OvD. De maximaal opgeschaalde brandweerorganisatie is als volgt weer te geven, zie hiervoor schema op pagina 30.

¹ *Wet veiligheidsregio's, Besluit veiligheidsregio's, Referentiekader Crisisplan, Leidraad Brandweercompagnie, Visie Grootschalig Brandweeroptreden 2012-2016, Handboek Rampenbestrijding.*

4.3 Leiding en coördinatie

Afhankelijk van de omvang van het incident is leiding en coördinatie op diverse niveaus georganiseerd. De hoogste brandweer-leidinggevende bij een grootschalig incident is de Algemeen Commandant brandweer (AC-B). In de uitvoering kan deze ondersteund worden door diverse procesmanagers en coördinatoren.

Op een incidentlocatie heeft de leider CoPI de multidisciplinaire leiding en coördinatie over het incident. In die hoedanigheid coördineert en leidt hij de bijeenkomsten met de functionarissen van politie, brandweer, GHOR en gemeente(n). De brandweerleiding ter plaatse wordt ingevuld door een Taakcommandant Brandweer (OvD-B of HOvD in CoPI). Hij heeft in de maximaal opgeschaalde situatie daarbij de beschikking over diverse pelotonscommandanten die de eenheden aansturen.

Het grootschalig brandweeroptreden houdt echter niet op bij de structuur in het veld. Op centraal niveau (in de sectie c.q. het brandweer actiecentrum (BAC) bij het Regionaal Operationeel Team, het ROT) is precies dezelfde structuur voor leiding en coördinatie aanwezig. De invulling van de functies op logistiek, informatie en de diverse deskundigen is echter vraaggericht, net als de opschaling van de diverse pelotons. Dit kan centraal, decentraal, of beide (denk bijvoorbeeld aan de procedure extreem weer). Dat geldt ook voor de procesaansturing vanuit het ROT; deze kan primair door de Algemeen Commandant Brandweer (AC-B) uitgevoerd worden, zo nodig schaalt deze assistentie hiervoor op.

De eenheden in een peloton staan onder leiding van een pelotonscommandant. Op basis van de indeling in deze visie is er sprake van gespecialiseerde Officieren van Dienst. Zij kennen naast de basiscompetenties ook taakspecifieke specialismen voor bijvoorbeeld logistiek of grootschalige watervoorziening. Niet alle specialismen zijn daarbij even zwaar. Dat zal in opleidingsbehoefte / vakbekwaamheidstrajecten vertaald en ingericht moeten worden.

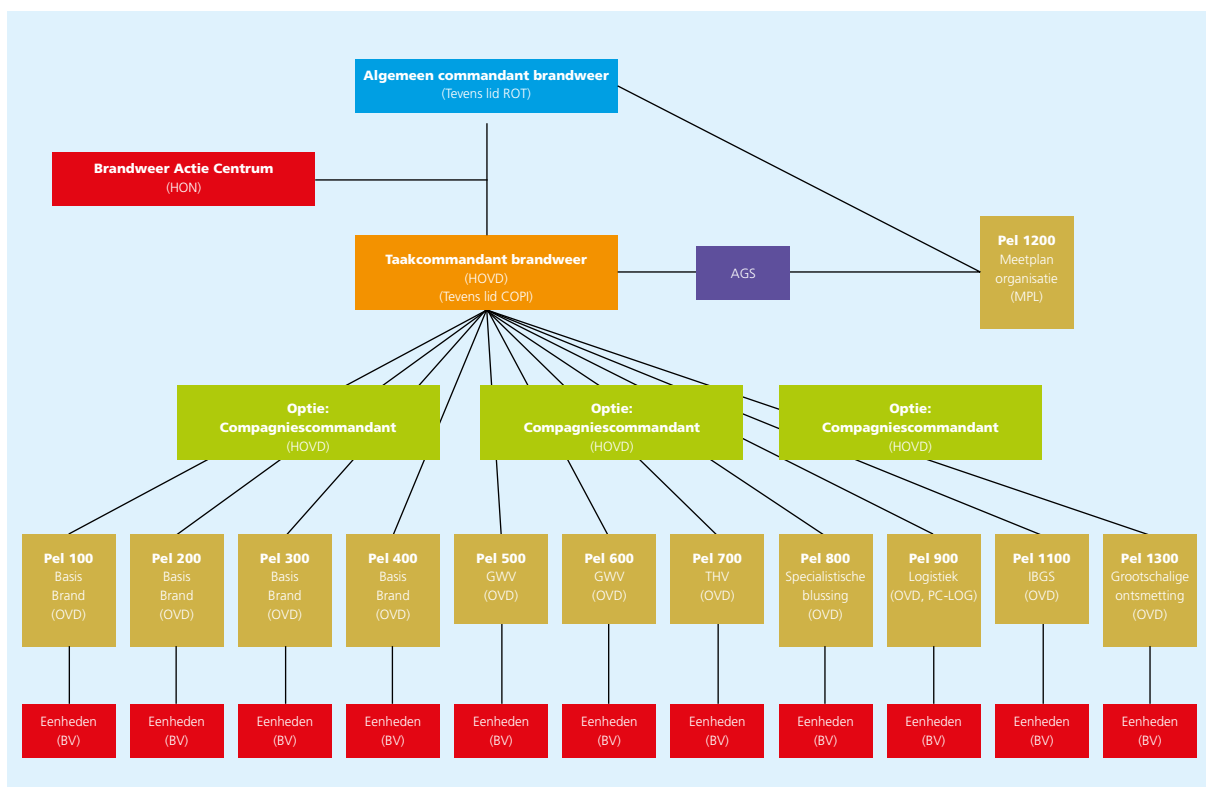
Functionaris	Rol	Geeft leiding & coördinatie aan	Basis			Grootschalig Brandweeroptreden				
			Klein	Middel	Groot	Zeer groot	2e Pel	3e Pel	4e Pel	Etc.->
Bevelvoerder	Bevelvoerder basiseenheid	1 basiseenheid brandweer								
	PC-LOG*	1 peloton logistiek & ondersteuning								
Officier van Dienst	Officier van dienst	Meer dan 2 basiseenheden								
	PC basispeloton brandweer	1 peloton basisbrandweer								
	PC-GWV	1 peloton GWV								
	PC redding & THV	1 peloton redding & THV								
	PC NBB	1 peloton NBB								
	PC-LOG	1 peloton logistiek & ondersteuning								
	Brandweer in COPI	In COPI (multi)								
Hoofdofficier van Dienst	Taak commandant brandweer	Leiding vanaf zeer groot								
	Brandweer in COPI	In COPI (multi)								
	Algemeen commandant brandweer	In ROT								
	Leider COPI	In COPI (multi)								
PC	Pelotonscommandant									
	Zelfstandige leiding & coördinatie									
	Operationeel verantwoordelijk onder leiding van eindverantwoordelijke									
	Multidisciplinaire rol die mogelijk door brandweer kan worden vervuld									
PC-LOG*	Mits HBO werk- en denkniveau wat vereist is voor de opleiding PC-LOG									

4.3.1 Brandweer actiecentrum

In het BAC vindt monitoring en ondersteuning van het incident plaats. De Algemeen Commandant Brandweer (AC-B) is verantwoordelijk en laat zich ondersteunen door een Hoofd ondersteuning (HON) die het BAC aanstuurt. Daarnaast kan de AC-B gebruik maken van een Hoofd informatievoorziening (HIN) die specifiek

zorgdraagt voor het informatieproces brandweer in relatie tot andere hulpverleningspartners in een opgeschaalde multi-setting.

De taken van het BAC zijn tweeledig: monitoring van de ontwikkelingen van het incident waarbij het gaat om informatieverzameling en informatieanalyse over



In de maximaal opgeschaalde situatie is het raadzaam de span of control voor de taakcommandant beheersbaar te houden en een functionaris 'compagniescommandant' niveau HOVD in te zetten. Dit ook naar analogie zoals vermeld in de LKF-Brandweer.

de aard en omvang van het incident, de voortgang, de inzet van het benodigde personeel en materieel en de planning daarvan op middellange termijn. Het BAC maakt daarbij gebruik van LCMS. De ondersteunende taak: regelen van restdekking en aflossing, het voorbereiden van een bijstandsaanvraag, ondersteunen in het logistiek proces en het oplossen van vragen uit het veld.

4.3.2 Uitgangstellingen

Voor wat betreft de gecoördineerde inzet van eenheden in een incidentgebied is het hebben van strategisch gelegen voorbereide uitgangstellingen een goede zaak. Op die uitgangstellingen verzamelen bijstandverlenende eenheden en verzamelen logistieke eenheden. Op die uitgangstellingen is dus behoefte

aan een coördinator. Iemand die taken op die plek verdeelt en registreert wie ingezet worden, de zogenaamde Coördinator Uitgangstelling (CUGS). De CUGS zal gealarmeerd worden indien er een UGS noodzakelijk is of naar behoefte. Hij begeeft zich naar het incident en kan onderweg en ter plaatse direct processen in gang zetten. Hij kan voorwaardenscheppend zijn ten behoeve van het inrichten van een UGS of opstelplaatsen voor verdere ondersteunende eenheden. Aan een uitgangstelling (UGS) worden specifieke eisen gesteld. De UGS dient in principe te beschikken over:

- Voldoende ruimte om de gealarmeerde eenheden te parkeren;
- Sanitaire voorzieningen;
- Brandstofvoorziening om eventueel af te tanken.

4.3.3 Veiligheidsfunctionarissen

Veilig repressief optreden in al zijn aspecten is een belangrijk aandachtspunt bij grootschalig optreden. Belangrijk omdat bij grootschalig optreden de dynamiek van een dergelijk incident kan afwijken van het ervaringsniveau van de leidinggevendenden ter plaatse. Veiligheid is de verantwoordelijkheid van de operationele leiding ter plaatse. Op verzoek kan er een veiligheidsfunctionaris worden aangewezen door de hoogstleidinggevende op plaats incident. Deze is belast met het toezien en adviseren over het voorkomen van onveiligheid op de incidentlocatie en kan de leidinggevende daarin faciliteren. De betreffende functionaris heeft de bevoegdheid om veiligheidsvraagstukken bij de leidinggevende onder de aandacht te brengen. De leidinggevende beslist uiteindelijk.

Net als bij informatievoorziening wordt het logistieke proces geleid door een PC-LOG, die deel uit maakt van het brandweercommando. Ook deze functie kan opgeschaald worden naar de sectie c.q. het actiecentrum brandweer bij een brandweerinzet naar behoefte. De PC-LOG heeft de beschikking over een aantal eenheden in het peloton Logistiek & Ondersteuning, maar hij kan hier vraaggericht eenheden aan toevoegen. Ook kan hij extra ondersteuning (bv. in de vorm van een Coördinator Uitgangstelling) naar behoefte opschalen.

Bijstandverlenende eenheden melden zich op een uitgangstelling, daarmee weet de operationele leiding hoeveel eenheden en personen op het incident actief zijn. De operationele leiding is ook bekend met inzettijden van de eenheden en kan via de PC-LOG de logistieke ondersteuning coördineren en verzorgen.

‘Hoewel in de helft van de inzetten een beroep wordt gedaan op meer dan vier tankautosputten, wordt relatief beperkt opgeschaald in (complete) pelotons. Als een peloton wordt gealarmeerd is dit doorgaans een basispeloton en/of een specialistisch peloton logistiek en ondersteuning’. (Onderzoek brandweeracademie, 2018)

4.3.4 Logistiek

Het gaat er bij logistieke ondersteuning om dat er een flexibel inzetbare eenheid is, die beschikt over verschillende mogelijkheden om logistieke en ondersteunende behoeften in het veld aan te vullen. Met een peloton Logistiek & Ondersteuning wordt daaraan invulling gegeven. Dit peloton is met name in de eerste uren van een incident actief. Voor wat betreft de logistieke ondersteuning gaat deze visie er van uit dat de **bijstandvragende** regio (bij interregionale bijstand) de logistieke ondersteuning verzorgt. Dat maakt dat bijstandverlenende eenheden sneller inzetbaar zijn (logistiek wordt geregeld, daar hoeft je niet op te wachten) en de verzorging op de incidentlocatie kan gecoördineerd geschieden.

Vaak hebben zij raamovereenkomsten met leveranciers in de regio die voor grotere aantallen personen de verzorging en logistieke ondersteuning borgen.

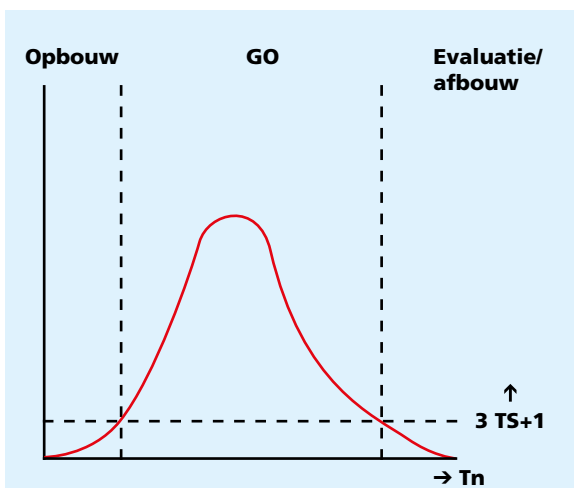
Wanneer er bijstand wordt geleverd aan een regio heeft dit gevolgen voor de leden van het peloton Logistiek & Ondersteuning van de bijstandvragende regio. Zij moeten namelijk ook zorgdragen voor de logistieke verzorging van de bijstandleverende eenheden tot aan de UGS van de bijstandvragende regio. Incidentafhankelijk is het mogelijk om gebruik te maken van bijvoorbeeld logistiek en verzorging van een andere regio.

5 AANDACHTSPUNTEN BIJ OPERATIONALISEREN

In de vorige hoofdstukken is de theoretische basis gelegd en zijn de pelotons beschreven. Dan volgt op dit inrichtingsplan een fase van operationaliseren. Bij dit operationaliseren geldt een aantal uitgangspunten. Die worden in dit hoofdstuk nader vastgelegd.

5.1 Fasen

Grootschalig optreden kent een opbouwfase, een inzetfase maar ook een afbouwfase. Alle drie de fasen kennen specifieke aandachtspunten. In onderstaand figuur zijn deze fasen weergegeven.



De opbouwfase kenmerkt zich vaak door chaos. Het incident is in ontwikkeling en de eenheden die de bestrijding moeten organiseren moeten nog op locatie komen. Bovendien start een incident vaak met een basiszorginzet en wordt van daar uit opgeschaald. Dat vergt tijd.

Daarna vindt de feitelijke incidentbestrijding in de inzetfase plaats. Deze fase kan een langere tijdsduur in beslag nemen. In de oude Leidraad Brandweercompagnie werd opgeschaald in kwartieren. Het verloop van scenario's is vaak anders opgebouwd. Het gaat om het eerste uur, de eerste vier uur, en na een periode van vier uur. Het hanteren van een dergelijke tijdlijn biedt, ook bestuurlijk, inzicht in wat de brandweerorganisatie kan bieden binnen een eerste uur

na een incident (opbouwfase, vrije instroom, eenheden van rondom incident), wat de brandweer kan bieden in een periode tot vier uur na melding van een incident, en wat er daarna gegarandeerd kan in worden in overleg met het LOCC (met andere partners zoals Defensie en publieke organisaties). Met een dergelijke tijdlijn worden ook de verwachtingen aan hulpdiensten (want ook politie en GHOR kunnen een dergelijke tijdlijn gebruiken) gemanaged en gebracht naar realistische proporties. De brandweer, kan veel, als ze tijd krijgt het te organiseren.

In de figuur krijgt ook de afbouwfase van de feitelijke incidentbestrijding aandacht. Van belang is te constateren dat de verantwoordelijke hoogst leidinggevende de verantwoordelijkheid draagt van het incident tot en met afbouw. Evaluatie van een grootschalig incident wordt bij voorkeur niet door de direct betrokken hoogst leidinggevendenden gedaan, maar door collega's die niet direct bij het incident betrokken waren.

5.2 Opschaling vanuit de basisbrandweezorg

Bij opschaling vanuit de basisbrandweezorg zal veelal sprake zijn van een eerste peloton vrije instroom dat op de incidentlocatie geformeerd wordt. Dit verschilt echter per regio. Aanvullende pelotons worden, mits de tijd zich hiervoor leent, op een uitgangstelling geformeerd en gecoördineerd ingezet in het inzetgebied. De kleinere eenheid van een peloton maakt deze vraaggestuurde opschaling mogelijk. Het aanvragen van (delen van) pelotons lijkt dan nog meer maatwerk te borgen maar wordt omwille van structuur en leiding (span of control) niet wenselijk geacht. Afwijkingen zijn mogelijk maar dienen goed gecommuniceerd te worden, bijvoorbeeld bij het verzoek van één TAS voor waterwinning.

5.3 Opschaling vanuit de bijstandsvraag

Bijstand kan bijvoorbeeld geleverd worden aan en door buurregio's. Bij een bijstandsaanvraag wordt vooraf gegroepeerd en als eenheid naar het inzetgebied

gereden. Bij uitzondering kan apart aan gereden worden wanneer slagkracht direct nodig is. Het formeren van een peloton vraagt immers (kostbare) tijd. Uitgangspunt is dat bij een bijstandsaanvraag alleen complete eenheden, zoals door de regio geformeerd gebaseerd op deze visie, rijden met tenminste de slagkracht die voor het gevraagde peloton omschreven is.

5.4 Gelijktijdigheid

Uitgangspunt bij het inrichten van het grootschalig brandweeroptreden is dat er in het verzorgingsgebied van een regio één grootschalig incident plaatsvindt. Meerdere grootschalige incidenten kunnen voorkomen maar dan moet geaccepteerd worden dat dit valt onder de afwijking en dat het improvisatievermogen van de brandweerorganisatie op de proef wordt gesteld. De gebruikelijke opkomsttijden zijn dan vertraagd van toepassing omdat eenheden wellicht van andere, verder af gelegen plaatsen moeten komen.

5.5 Uitruktijd grootschalige brandweereenheden

De uitruktijd voor grootschalige brandweereenheden is vastgesteld op tien minuten. Dat is de tijd die noodzakelijk is om na alarmering naar de kazerne te komen en van daar uit te rukken. Op basis van de prestatie-eisen in de basiszorg kan dit sneller. In het rekenmodel is derhalve de uitruktijd gesteld op tien minuten. Gesteld wordt dat een peloton binnen een uur bij de regiogrens van de eigen regio moet zijn bij aanvraag voor aflossing. Dit in

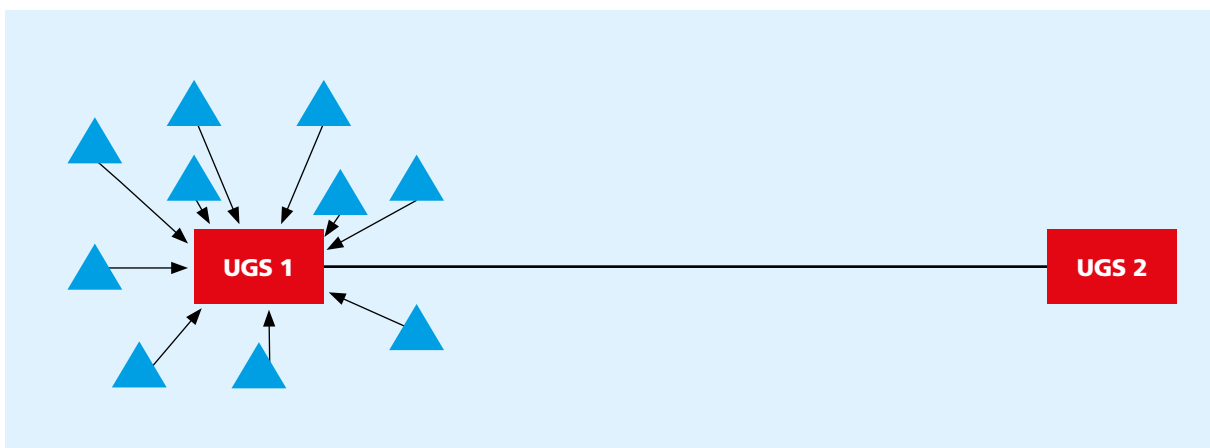
tegenstelling tot een acute bijstandsaanvraag waarbij geldt dat snelheid de belangrijkste voorwaarde is.

5.6 Verplaatsingsmodel

Voor het opstellen van de landelijke dekkingsmodellen is gekozen voor een verplaatsingsmodel waarbij eenheden op een locatie in de regio verzamelen en van daaruit gezamenlijk naar een opgegeven uitgangstelling rijden. Daar ontvangen zij hun inzetbevel en vertrekken naar de incidentlocatie

5.7 Restdekking

Er moet voldoende capaciteit (mensen en materieel) beschikbaar zijn om de vraag die aan de brandweerorganisatie gesteld wordt in te vullen. Dat kan door mensen en materieel beschikbaar te hebben, dan wel door dit in samenwerking met andere regio's te organiseren. Daarbovenop dient een surplus aan capaciteit beschikbaar te blijven als verantwoorde restdekking van het risico in het verzorgingsgebied, rekening houdend met reeds ingezette eenheden. Het is aan te bevelen te kijken naar de samenstelling van de pelotons. Zeker waar het gaat om een langdurige inzet of aflossing, is de tijdsdruk minder hoog. Het werken met vooraf ingestelde pelotons voor bijstandsverlening is daarom een aanbeveling. Het is verstandig te kijken wat de meest logische geografische plek is, richting de buurregio's. Verder dienen er afspraken gemaakt te worden met de buurregio's (voor de directe inzet van TAS'en op elkaars grondgebied).



5.8 Aflossing

De aflossing tijdens een inzet kan op verschillende manieren plaatsvinden. Het incidentverloop kent in de opbouw en inzetfase in het begin een sterk dynamisch verloop. Daarna is er in de inzetfase sprake van een stabiel verloop wanneer het incident in principe onder controle is. Bij aflossing speelt het een rol of een incident (en dus de aflossing) zich in de dynamische fase voordoet of in de stabiele fase. In de dynamische fase geldt dat aflossing na maximaal vier uur dient plaats te vinden. In de stabiele fase geldt in principe dat er na acht uur inzet afgelost wordt. Aflossing is echter altijd afhankelijk van factoren, zoals weersinvloeden, incidenttype en omvang.

De maximale duur van een incident is niet bepaald. Uitgangspunt tot nu toe is dat een incident vrij snel in de inzetfase komt. Bij nieuwe scenario's zoals terreurdreigingen, kan de opbouwfase langdurig zijn terwijl de inzetfase niet bereikt wordt (het is immers een dreiging). Dan dient de voortzettingmacht van de brandweereenheden geborgd te zijn. Dit is het vermogen om een bepaalde omvang van beschikbaar potentieel gedurende langere tijd te kunnen voortzetten. Daarbij dient ook de potentiële bijdrage van buurregio's meegenomen te worden. Om praktische redenen wordt vooralsnog een maximaal scenario van één week aangehouden.

Uiteraard is dit een richtlijn want er kunnen omstandigheden van toepassing zijn waardoor aflossing eerder of pas later noodzakelijk is. Denk hierbij aan traumatische ervaringen en extreme weers- en werkomstandigheden. Daarnaast is het zo dat de aflossing mede afhankelijk is van het begintijdstip van de inzet. Aflossing wordt pas in werking gesteld na overleg met de hoogst leidinggevende.

5.9 Afschaling

Naast opschaling is gecoördineerde afschaling een belangrijk onderwerp. De wijze waarop een incident afgebouwd wordt dient planmatig en gestructureerd voorbereid te worden.

Onderwerpen die in deze fase aan de orde komen en die (wellicht) in protocollen vastgelegd moeten worden zijn:

- De registratie van ingezet personeel, met name wanneer gevaarlijke stoffen bij de inzet een rol hebben gespeeld;
- Eventuele ontsmetting van mensen en voertuigen;
- Arbeidshygiëne;
- De criteria op basis waarvan verantwoord afgeschaald en afgebouwd kan worden;
- Prioriteitstelling van eenheden bij afbouw.

5.10 Nazorg en evaluatie

Een incident is pas afgelopen als ook de nazorg en de evaluatie georganiseerd zijn. Nazorg voor personeel is een belangrijk aspect. Een moment van nabespreking enkele dagen na de inzet kan daarbij al een adequaat instrument zijn.

De hoogst betrokken leidinggevende op het moment van de eerste afschaling is er verantwoordelijk voor dat nazorg en evaluatie goed in gang gezet worden. Juist de evaluatie van een grootschalig incident moet door een ander worden uitgevoerd om een onafhankelijke en frisse blik te waarborgen. Alleen met een adequate evaluatie kunnen leermomenten vastgelegd worden en les- en leerstof aangescherpt worden.

5.11 Verbindingen

Met het netwerk C2000 zijn de onderlinge verbindingen zowel monodisciplinair als multidisciplinair gemakkelijker geworden. Dat wil niet zeggen dat er geen specifieke verbindingsplannen opgesteld moeten worden.

Voor de onderlinge communicatie tussen eenheden biedt C2000 in combinatie met een goed opgezet netwerk ruime mogelijkheden, zonder dat overal tussenkomst van een extra Ondersteuner Verbindingen nodig is. Uitgangspunt ten aanzien van de verbindingen is dat de leidinggevendenden met maximaal twee (higher en lower control) gespreksgroepen (en randapparaten zoals portofoons) werken.



Landelijk Kader Fleetmap Brandweer

Elke meldkamer heeft, voor het ontvangen van bijstand van buiten het meldkamergebied, één inmeldgespreksgroep voor externen en een aantal gespreksgroepen (twee per veiligheidsregio

die ze bedienen) voor bijstand van buiten het meldkamergebied. Communicatie tussen eenheden uit het ontvangende meldkamergebied en bijstandseenheden vindt plaats door een gespreksgroep voor bijstand te koppelen aan de betreffende incidentgespreksgroep.

Een eenheid die uitrukt voor bijstand naar een ander meldkamergebied, meldt zich met een status 'gespreksaanvraag' op de Bxx6-EXT-INMELD gespreksgroep bij de meldkamer van de ontvangende meldkamer. De meldkamercentralist verwijst de bezoekende eenheid naar een bijstandsgespreksgroep en koppelt deze aan de incidentgespreksgroep waar de 'eigen' eenheden communiceren. De meldkamercentralist kondigt in de incidentgespreksgroep de bezoekende eenheid aan, waarna onderlinge communicatie mogelijk is.

Als in pelotonsverband bijstand wordt verleend, meldt niet elke afzonderlijke eenheid zich bij de ontvangende meldkamer aan. De hierboven beschreven werkwijze wordt dan door de pelotonscommandant gedaan. Voor onderlinge communicatie tussen pelotons (commando) en bevelvoerenden (pel-commando) maken de bezoekers gebruik van gespreksgroepen uit de eigen regio.

6 IMPLEMENTATIE EN BEHEER

Na de vaststelling van de visie door de RBC, volgen nog twee fases: de implementatie- en beheerfase. Hieronder is op hoofdlijnen aangegeven welke zaken daarin verder worden uitgewerkt. Een aantal delen van de implementatiefase is, tegelijk met de herijking van de visie GBO, reeds gestart: een succesvol seminar GBO-SO, gesprekken met regio's, vraagstukken van regio's verhelderen en ondersteuning bieden, input vanuit PRIB en het verzamelen van best-practices.

Belangrijk is dat de regio's zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor GBO en daarmee ook voor de implementatie- en beheerfase. Het streven is beide punten nog verder uit te werken in een implementatie- en beheersdocument, in nauwe samenspraak met de betreffende regio's, elkaars best-practices te gebruiken en maximale ondersteuning te geven door reeds ontwikkelde of te ontwikkelen producten aan te bieden van de Stuurgroep / Programmteam GBO-SO.

6.1 Implementatie

Implementatiefase wordt nu al deels vormgegeven door het voeren van gesprekken bij regio's of districten waarbij de centrale vraag steeds is: *wat heb je nodig of waarin kan je als regio andere regio's helpen?* In voorbereiding zijn verschillende activiteiten, zoals het organiseren van 'ROOD-shows' waarin tekst en uitleg gegeven wordt over het belang en de werkwijze van GBO. Verder worden presentaties voorbereid, voorbeelden van MT-agendapunten gemaakt die regio's kunnen gebruiken bij verdere implementatie en animaties ter ondersteuning bij de implementatiefase zijn in voorbereiding. Een derde punt van aandacht is de operationele voorbereiding: het goed inregelen en de zaken die op de meldkamer aangepast moeten worden. Tenslotte zal in deze fase ook veel aandacht zijn voor het vakbekwaam worden waarbij te denken valt aan aansluiten bij overleggen met hoofden vakbekwaamheid, voorbeeldoefeningen en korte filmpjes enzovoorts.

Na vaststelling van de visie door de RBC, is reëel te verwachten dat deze fase in ieder geval tot medio 2019 doorloopt. Vooral gezien het feit wat er 'op de achtergrond' geregeld moet worden. Denk hierbij aan les- en leerstof, verbindingsschema's en dergelijke.

6.2 Beheer

De beheersfase volgt na de implementatie en is gericht op het borgen van opgedane ervaringen uit de implementatiefase en daadwerkelijke incidenten. Te denken valt aan het opzetten van data-analyse, eventueel aangevuld met nader onderzoek; het evalueren van grootschalig brandweeroptreden bij incidenten, in nauwe samenspraak met het regionale leeragentschap en het uitwisselen van leerervaringen. Met daarna eventueel het opnieuw herijken van de visie op basis van opgedane ervaringen, veranderingen in de omgeving / andere technische oplossingen of vraagstukken uit de samenleving.

Uitgangspunt hierbij is wel om over een langere termijn de analyses en uitkomsten van de evaluaties te gebruiken voordat de visie wordt herzien. Hiermee kan er bestendigheid in optreden ontstaan en wordt voorkomen dat de uitzondering de regel wordt.

COLOFON

Dit is een uitgave van Brandweer Nederland

Postbus 7010
6801 HA Arnhem

www.brandweer.nl/ons-werk/grootschalig-en-specialistisch-optreden

Vormgeving

OudZuid Ontwerp mediavormgevers

September 2018

